

Wpływ rozwodu na rejestrację pojazdu

Kategoria: Komunikacja i Transport

Opublikowano: czwartek, 02, styczeń 2014 23:00

Grzegorz P. Kubalski

Odsłony: 60863

Jaki wpływ na kwestie związane z rejestracją pojazdu stanowiącego część majątku wspólnego małżonków ma ich rozwód?

Odpowiedź: Sam fakt rozwodu nie wpływa na treść dowodu rejestracyjnego; ma natomiast znaczenie przy ocenie umowy zbycia przedmiotowego pojazdu.

Uzasadnienie: Przed przystąpieniem do bezpośredniej analizy postawionego pytania musimy rozpocząć od przypomnienia pewnych kwestii związanych z instytucją współwłasności. Ze współwłasnością mamy do czynienia wówczas, gdy własność tej samej rzeczy przysługuje niepodzielnie kilku osobom (art. 195 Kodeksu Cywilnego), przy czym współwłasność może być współwłasnością w częściach ułamkowych, albo współwłasnością łączną (art. 196 §1 KC). Ta druga wiąże się z określonym stosunkiem osobistym i pełni wobec niego rolę służebną. W konsekwencji charakterystyczną cechą takiej współwłasności jest bezwzględny zakaz rozporządzania udziałem we współwłasności. Jak wskazuje E.Gniewek kłóciłoby się to z istotą i funkcją współwłasności łącznej spełniającej służebną funkcję wobec podstawowego stosunku osobistego łączącego (wyłącznie) oznaczone osoby. Przykładem takiej właśnie współwłasności jest małżeńska wspólność ustawowa.

O ile małżonkowie poprzez umowę zawartą w formie aktu notarialnego (tzw. interczyzy) nie uregulują odrębnie małżeńskiego ustroju majątkowego, zastosowanie mają przepisy zawarte w rozdziale II działu III tytułu I Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego. Zgodnie z nimi z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Wspólność taka ma oczywiście charakter niepodzielny (art. 35 KRO), a oboje małżonkowie mają co do zasady równe udziały w majątku wspólnym (art. 43 §1 KRO). Co do zasady samochód nabyty w czasie trwania małżeństwa będzie zatem wchodził w skład majątku wspólnego (przypadki, gdy samochód będzie majątkiem odrębnym jednego z małżonków określa art. 33 KRO).

Prawomocny wyrok rozwodowy powoduje ustanie wspólności majątkowej. Dotychczasowa współwłasność łączna do przedmiotów wchodzących w skład majątku wspólnego przekształca się we współwłasność ułamkową w przedmiotach stanowiących do tej pory majątek wspólny. Choć orzecznictwo nie było w tym zakresie jednolite, to ostatnie wyroki pozwalają twierdzić, że już sam wyrok rozwodowy może stanowić podstawę do uznania współwłasności w częściach ułamkowych. Tytułem przykładu: Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 czerwca 2001 roku wskazał, że prawomocny wyrok orzekający rozwód może być podstawą wpisu w księdze wieczystej współwłasności w częściach ułamkowych na rzecz byłych małżonków.

Zmiana charakteru współwłasności nie wywołuje bezpośrednich skutków w zakresie dokumentów potwierdzających dopuszczenie pojazdu do ruchu. Przepisy dotyczące rejestracji pojazdów identycznie bowiem traktują współwłasność łączną i współwłasność w częściach ułamkowych. W obu tych przypadkach zgodnie z §11 ust. 1 pkt 30 lit. a Instrukcji w sprawie rejestracji pojazdów stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 września 2003 roku w sprawie szczegółowych czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzorów dokumentów w tych sprawach adnotacja urzędowa ma identyczną postać złożoną ze słowa „Współwłaściciel” i danych współwłaściciela.

Istotne różnice występują natomiast w odniesieniu do trybu zbycia pojazdu.

Wpływ rozwodu na rejestrację pojazdu

Kategoria: Komunikacja i Transport

Opublikowano: czwartek, 02, styczeń 2014 23:00

Grzegorz P. Kubalski

Odsłony: 60863

W czasie trwania małżeństwa na mocy art. 36 §2 KRO co do zasady każdy z małżonków może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym. Zgoda małżonka jest wymagana jedynie w nielicznych przypadkach wymienionych w art. 37 §1, z których dla czynności prawnych dotyczących pojazdu znaczenie może mieć jedynie pkt 4 na mocy którego zabronione jest samodzielne dokonywanie darowizn z majątku wspólnego, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych. Pod pojęciem zarządzania majątkiem mieści się również zbywanie jego składników (por. T.Sokołowski, Komentarz do art. 36 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, Nb 1, LEX, 2013). Oznacza to, że co do zasady samochód stanowiący element majątku wspólnego może zostać zbyty na podstawie umowy zawartej wyłącznie przez jednego ze współmałżonków.

Inaczej wygląda sytuacja po rozwodzie. Każdy z byłych małżonków jest bowiem właścicielem wyłącznie swojego udziału w rzeczy stanowiącej niegdyś część majątku wspólnego. Oznacza to, że każdy z byłych małżonków może jedynie rozporządzić swoim udziałem (por. art. 198 KC); nabywca pragnąc uzyskać pełną własność pojazdu musi nabyć udziały od obojga byłych małżonków.